

FINANSTILSYNET

Datatilsynet

Sandkassearbeidet med Finanstilsynet og Datatilsynet, DNB, Nordea, Eika, SpareBank 1 og Norsk Regnesentral

Resultater og erfaringer fra sandkassen

15. Januar 2026, Marthe Bjerke Hafsmoe (Nordea) og Carl Emil Bull-Berg (DNB)

Bakgrunn, mål og deltakere i regulatoriske sandkasse

BAKGRUNN

Prosjektet ble initiert for å utforske muligheter for datadeling mellom tilbydere av betalingstjenester for å forebygge, etterforske eller avdekke betalingsbedragerier. Bedrageri er et økende samfunns-problem, og effektiv bekjempelse krever samarbeid og informasjonsdeling på tvers av aktører.

MÅL

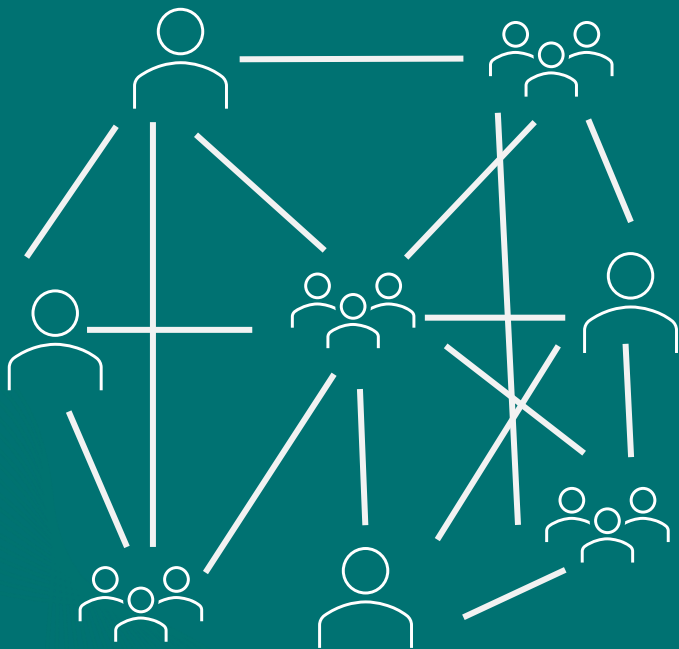
Identifisere handlingsrommet for lovlig datadeling, særlig rekkevidden av finansforetaksloven § 13-21, og tilhørende personvernreglement, og diskutere behov for regelverksendringer.

DELTAKERE

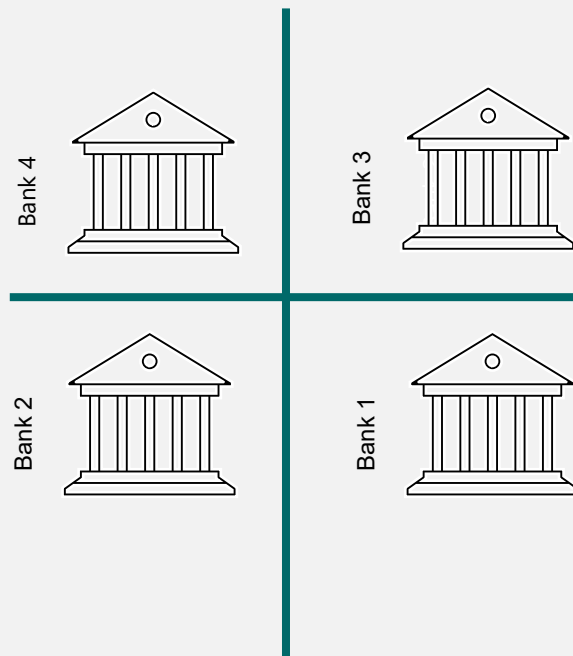
The logo for DNB, consisting of the letters 'DNB' in a white, sans-serif font on a teal background.The logo for SpareBank 1, featuring the text 'SpareBank' in white and a red circle with the number '1' on a dark blue background.The logo for Nordea, featuring the word 'Nordea' in white, sans-serif font on a dark blue background.The logo for eika., featuring the word 'eika.' in white, lowercase, sans-serif font on a lime green background.The logo for NR, featuring a stylized globe icon and the letters 'NR' in bold, black, sans-serif font, with the text 'NORSK REGNESENTRAL NORWEGIAN COMPUTING CENTER' in smaller text below.

Utfordringen er at banker og «ærlige aktører» opererer i siloer med begrensninger, mens kriminelle kjenner ingen grenser

Svindlerne

Bankene

Hva kan vi dele innenfor rammene av gjeldende regelverk?

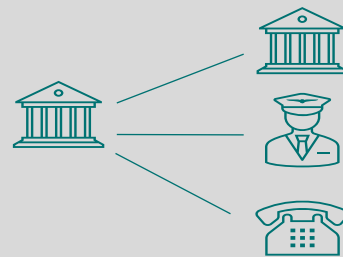
Med hvem kan vi dele?

I hvilke situasjoner kan vi dele?

Behov for regelverksendringer?

Delings formål: Forebygge og avverge kriminalitet

Har vi allerede et mulighetsrom for å dele mer informasjon og data?

Hjemmebesøk

Phishing

Sosial manipulering

Pengemuldyr

Svindelnettverk

Frykt?

Kultur?

Juridiske diskusjoner i sandkassen

Finansforetaksloven § 13-21

Gir betydelig handlingsrom for deling av transaksjons-opplysninger og annen betalingsinformasjon mellom foretak som yter betalingstjenester, når dette er nødvendig for å forebygge, etterforske eller avsløre betalings-bedragerier.

Personvern (GDPR)

Deling kan hjemles i GDPR artikkel 6 nr. 1 bokstav e (oppgave i allmennhetens interesse) eller f (berettiget interesse). Diskutert rolleallokering, samt GDPR artikkel 10.

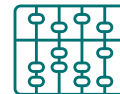
Avsløringsforbudet

Diskutert avsløringsforbudet.

Operasjonalisering

Diskutert *bilateral deling* og/eller deling via *sentralisert «hub»*

Deling med andre aktører

Begrenset mulighetsrom, men foreslått utvidet i nåværende lovgivningsprosess

Høring for oppdatert finansavtalelov

Forslag til ny finansforetakslov:

«Finansforetak kan uten hinder av taushetsplikt utlevere opplysninger til andre finansforetak og til politiet når dette er nødvendig for å forebygge eller avdekke økonomisk kriminalitet og annen alvorlig kriminalitet. Tilsvarende gjelder utlevering til andre offentlige og private aktører fastsatt av departementet i forskrift. Opplysninger som mottas etter denne bestemmelsen, kan ikke benyttes til andre formål enn det de er utlevert for.»

Forslag til ny finansforetaksforskrift

«Finansforetak kan utlevere opplysninger i medhold av finansforetaksloven 16-2 fjerde ledd til: a. ekomtilbydere, som er registrert i medhold av ekomloven»

Prosjektet har utarbeidet en datadelingsliste som beskriver konkrete scenarier hvor deling er nødvendig og hvilke datafelter som kan deles.

Eksempler på scenarier:

Sosial manipulasjon

Kunden lures til å overføre penger til svindler (investeringssvindel, kjærlighetssvindel, sikker konto-svindel).

Phishing og uautoriserte transaksjoner

Svindler får tilgang til BankID og gjennomfører transaksjoner

Hjemmebesøk

Svindler utgir seg for å være politi/bank og oppsøker offeret fysisk.

Muldyr

Personer eller bedrifter som stiller konto til disposisjon for å motta utbytte fra svindler.

Hva?

Hvert scenario beskrives, og det er vurdert nødvendighet av å dele per datafelt, samt hjemmel til å dele i de ulike situasjonene

Hvordan?

Listen er utarbeidet i samarbeid mellom anti-svindelmiljøene i DNB, Nordea, SpareBank 1 og Eika, og bygger på faktiske behov og vurderinger av nødvendighet.

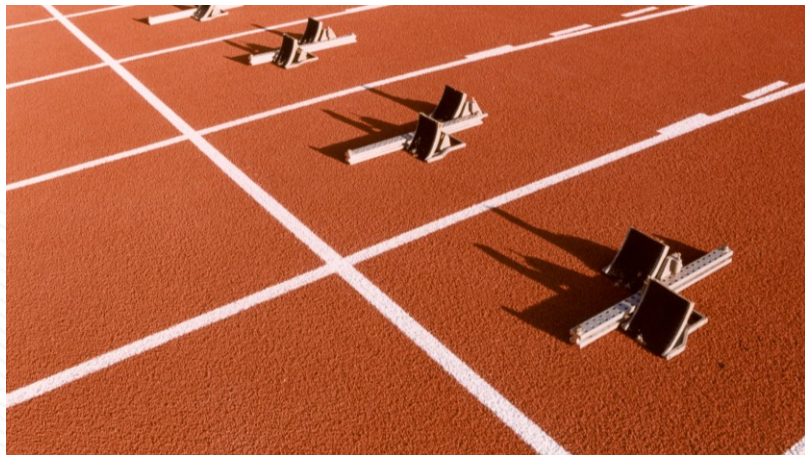

Hvorfor?

Listen fungerer som et praktisk verktøy for å identifisere hvilke data som kan deles lovlig, og gir støtte til vurderinger i konkrete saker.

Erfaringene fra sandkassen har vært gode og bidratt til felles forståelse om muligheter og begrensninger i dagens regelverk

Sandkassen har fått oss ut av startblokka

Åpen og god dialog

Prosjektet har hatt åpen og god dialog med tilsynsmyndighetene. Erfaringene fra sandkassen har vært positive, og vi ønsker å fortsette den gode dialogen vi har etablert i vårt videre arbeid.

Felles forståelse og belyst behov for regelverksutvikling

Arbeidet har bidratt til en felles forståelse av muligheter og begrensninger for datadeling, og avdekket behov for regelverksutvikling.

Hva vi vil jobbe videre med etter sandkassen

Operasjonalisering

Prosjektet anbefaler å gå videre med å etablere manuell deling så fort som mulig, samt etablere en sentral hub for datadeling, og evt. å utvikle felles analyse- og deteksjonsskapabiliteter på sikt.

Nordic Financial CERT

Juridiske avklaringer

Det er behov for ytterligere juridiske avklaringer for å sikre at alle krav er ivaretatt i en evt. sentralisert hub for datadeling.

Regelverksutvikling

Følge opp forslag til endringer i finansforetaksloven og tilpasse datadelingslisten i tråd med eventuelle nye rammer vedtatt av Stortinget.

STORTINGET

Videre dialog

Fortsette dialogen med Finanstilsynet og Datatilsynet for å sikre at løsninger er i tråd med regulatoriske forventninger.

Datatilsynet

FINANSTILSYNET